

منابع آزمون دکتری رشته علوم قرآن و حدیث

تا سال ۹۱، دانشگاه‌ها مسئول برگزاری آزمون دکتری بودند و هر دانشگاه، منابعی برای آزمون خود اعلام کرده بود. از سال ۹۱ که آزمون تجمیع و توسط سازمان سنجش برگزار شد، منابع مشخصی برای آزمون اعلام نشد. آنچه که پس از سه دوره برگزاری آزمون تقریباً مشخص شده، این است که منابع تقریباً همان منابع هستند. اما ممکن است در هر دوره، کمیت و کیفیت طراحی سوال از منابع متفاوت باشد. همچنین کلیت سوالات مانند سوالات آزمون کارشناسی ارشد است. یعنی به عنوان مثال، قالب سوالات درس عربی همان قالب سوالات آزمون ارشد است. با ذکر این نکته که برخی از سوالات از نهج البلاغه آمده است. در تفسیر، عنایت بیشتر به تفسیر المیزان است و در سالهای گذشته از سوره‌های آل عمران، انسان، علق، طارق، اعلی و... سوالات زیادی طرح شده است (مخصوصاً سوره آل عمران).

زبان عربی

ترجمه، تعریب، صرف و نحو مانند آزمون کارشناسی ارشد. (ر.ک. به منابع آزمون کارشناسی ارشد علوم قرآن و حدیث)

مطالعه بیشتر:

۱. نهج البلاغه
۲. امالی، سید مرتضی
۳. مقدمه، ابن خلدون

علوم قرآن

۱. التمهید، آیت الله معرفت (با عنایت بیشتر به تلخیص التمهید)
  ۲. البیان، آیت الله خویی
  ۳. تاریخ قرآن، دکتر حجتی
  ۴. اسباب نزول، دکتر حجتی
  ۵. الاتقان، سیوطی (با عنایت بیشتر به ابواب اعجاز، نسخ، امثال، اقسام، تناسب، تقدیم، آداب و شرایط تفسیر، و با اهمیت کمتر: مناسبت الآیات والسور، جدل و استدلال)
  ۶. تاریخ قرآن، آیت الله معرفت
  ۷. تاریخ قرآن، دکتر رامیار
  ۸. البرهان، زرکشی (با عنایت بیشتر به به جلد اول و دوم)
- مطالعه بیشتر:

۹. مقدمه آلاء الرحمن، شیخ جواد بلاغی
۱۰. القرآن الکریم و روایات المدرستین، علامه عسکری (جلد اول و دوم)
۱۱. علوم قرآن، شهید آیت الله حکیم

۱۲. القرائات القرآنيه، عبدالهادی فضلی
۱۳. تناسق الدرر فی تناسب السور، سیوطی
۱۴. اقسام القرآن، ابن قیم

تفسیر

۱. تفسیر کل قرآن کریم از تفسیر المیزان و مجمع البیان (با عنایت بیشتر به سوره‌های: بقره، آل عمران، نمل، حج، مومنون، انبیاء، حجرات، واقعه، مجادله، جمعه، انسان، طارق، علق، اعلی) و همچنین اجزاء ۲۶ تا ۳۰ قرآن کریم
۲. التفسیر و المفسرون، آیت الله معرفت
مطالعه بیشتر:
۳. روش‌شناسی تفسیر، محمود رجبی
۴. التفسیر و المفسرون، ذهبی

علوم حدیث

۱. علم الحدیث، شانه‌چی
۲. درایه الحدیث، شانه‌چی
۳. تلخیص مقباس الهدایه مامقانی، غفاری
۴. تاریخ عمومی حدیث، معارف
۵. مقدمه معجم الرجال، آیت الله خوئی
۶. اضواء علی السنه المحمدیه، شیخ محمود ابوریه
۷. تاریخ حدیث، شانه‌چی
۸. مصطلح الحدیث و علومه، صبحی صالح
۹. پژوهشی در سیر حدیثی شیعه، معارف
مطالعه بیشتر:
۱۰. مقدمه خمسون و مائه صحابی مختلق علامه عسکری
۱۱. معالم المدرستین، ج ۱ و ۲ علامه عسکری
۱۲. اصول کافی، جلد اول، شرح ملا صالح مازندرانی و مرآت العقول
۱۳. منهج النقد فی علوم الحدیث، نورالدین عتر
۱۴. کلیات علم رجال، آیت الله سبحانی